



T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025



Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00



www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr



İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ 2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU



T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7. DENETİM BULGULARI	8

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3

KISALTMALAR

AŞ	:	Anonim şirket
İKMUB	:	İç Kontrol Merkezi Uyumlaştırma Birimi
KDV	:	Katma Değer Vergisi
KTS	:	Kamu Taşınmaz Sistemi
SDÜ	:	Süleyman Demirel Üniversitesi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi
2. Devam Eden Yatırım Harcamalarının Muhasebeleştirilmesinde Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Süresinde Edimini Yerine Getirmeyen Yüklenici ile İmzalanan Sözleşmede Hukuki Süreçlerin Tamamlanmaması
2. Sosyal Tesis Niteliğinde Olan Birimlerin Bağımsız Bütçe ve Muhasebe Yapısına Sahip Olmaması
3. Kesin Kabul İşlemlerinin Tamamlanmasına Rağmen Nakit Teminatlara İlişkin İşlemlerin Yapılmaması
4. İç Kontrol Sisteminde Eksiklikler Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Süleyman Demirel Üniversitesi 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na 03.07.1992 tarih ve 3837 sayılı Kanun'un 25'inci maddesi ile eklenen Ek Madde 7 ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Süleyman Demirel Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanlığı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 14 fakülte, 2 yüksekokul, 6 enstitü, 4 meslek yüksekokulu, 1 Devlet konservatuarı ve 48 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, ünvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Ünvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	399	84	483
Doçent	260	105	365
Doktor öğretim üyesi	358	186	544
Öğretim görevlisi	247	26	273
Araştırma görevlisi	518	449	967
Toplam	1.782	850	2.632

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	469	370	839
Sağlık	621	361	982
Avukatlık	4	2	6
Eğitim-öğretim	2	3	5
Teknik	121	85	206
Yardımcı	67	109	176
Sözleşmeli	312	140	452
İşçi	1.358	237	1.595
Toplam	2.954	1.307	4.261

Üniversitede 2024 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 4.736’dır. Ayrıca Üniversitede 7 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Süleyman Demirel Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

Üniversitenin ekonomik sınıflandırma açısından 2024 yılına ait ödenek dağılımının ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı(%)
Personel Giderleri	3.070.690.906,00	3.050.248.456,46	99,33
Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	377.906.630,00	376.595.225,40	99,65
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	434.133.855,60	308.684.347,02	71,10
Cari Transferler	452.289.560,23	450.335.367,95	99,57
Sermaye Giderleri	288.903.000,00	219.313.882,89	75,91
Sermaye Transferleri			
Toplam	4.623.923.951,83	4.405.177.279,72	95,27

2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 4.388.117.000,00TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 235.806.951,83 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 4.623.923.951,83 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin % 95,27'si olan 4.405.177.279,72 TL'si kullanılmıştır.

2024 yıl sonu itibarıyla personel giderlerinde 3.070.690.906,00 TL ödeneğin 3.050.248.456,46 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 377.906.630,00 TL ödeneğin 376.595.225,40 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 434.133.855,60 TL ödeneğin 308.684.347,02 TL'si, cari transferlerde 452.289.560,23 TL ödeneğin 450.335.367,95 TL'si, sermaye giderlerinde 288.903.000,00 TL ödeneğin 219.313.882,89 TL'si harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2024 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus ve Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 34.573.195,52 bütçe dışı kaynak kullanılmıştır

2024 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	61.200.000,00	108.479.781,39	177,25
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	4.250.613.000,00	4.315.966.857,19	101,54
Diğer Gelirler	76.304.000,00	148.650.278,67	194,81
Sermaye Gelirleri			
Toplam	4.388.117.000,00	4.573.096.917,25	104,22
Gelirlerden Red ve İadeler (-)		- 1.506.447,04	-

Net Toplam	4.388.117.000,00	4.571.590.470,21	104,18
-------------------	-------------------------	-------------------------	---------------

2024 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 4.388.117.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 4.571.590.470,21 TL'dir.

2024 yılı toplam faaliyet geliri 4.665.668.924,09 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.506.447,04 TL, enflasyon düzeltmesi toplamı 827.753.705,75.-TL ve toplam faaliyet gideri 4.546.041.780,90 TL olan Üniversite, 2024 yılını 945.874.401,90 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

- Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılı gelir toplamı 2.497.467.368,38 TL, gider toplamı 2.615.702.233,47 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 118.234.865,09 TL zarar ile tamamlanmıştır.

- SDÜ Sosyal Tesisler İşletmesinin 2024 yılı gelir toplamı 36.698.324,66 TL, gider toplamı 35.500.210,31 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 1.198.114,35 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 19.08.2005 tarihli ve 2005/9310 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile teknoloji geliştirme bölgesi olarak tespit edilen bölgeyi yönetmek üzere kurulan Göller Bölgesi Teknokent AŞ'nin ortağıdır. Adı geçen Şirketin kuruluş sermayesi 500.000,00 TL olup Üniversitenin %80,75 oranında ortaklığı bulunmaktadır. 04.08.2014 ve 27.07.2016 tarihlerinde yapılan sermaye artırımları ile ilgili Şirketin toplam sermayesi 4.025.000,00 TL'ye ulaşmış olup Üniversitenin payı 3.250.000,00 TL'dir. Üniversite 07.03.2024 tarihli ve 11038 sayılı Ticaret Sicil Gazetesinde tescil edilen Süleyman Demirel Teknoloji Transfer AŞ'nin ortağıdır. Adı geçen Şirketin sermayesi 2.700.000,00 TL olup, Üniversitenin %100 ortaklığı bulunmaktadır. Şirketler kâr dağıtımını yapmamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve

raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim

hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların

önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2024 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir.

İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası işe alım ve görevde yükselme ile ilgili düzenlemeler yapılmakla birlikte bu süreçler insan kaynakları politikası çatısı altında toplanmamıştır.

Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır.

İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri tüm idari birimler ile akreditasyon sürecine dahil olan akademik birimlerde hazırlanmış ve personele duyurulmuştur ancak diğer birimler açısından eksiklikler vardır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata

uygun yapılmıştır.

İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur.

Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi bulunmamakla birlikte Rektör onayı ile ön mali kontrole tabi işlemler belirlenmiştir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır.

İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi değerlendirilmemektedir.

Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 3 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan tümü doludur.

İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Süleyman Demirel Üniversitesi, 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi

Taşınmazlara ait bakım ve onarım niteliğindeki değer artırıcı harcamaların, ilgili varlığın kayıtlı değerine eklenmediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi duran varlıklar hesap grubu ile ilgili "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 170'inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplanmasında dikkate alınacağı ve bunlar dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım, onarım ve harcamaların gider olarak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan "Amortisman ve Tükenme Payları" konulu 47 sıra No.lu Genel Tebliğ'in "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te yer alan taşınmazlar için 34.000,00 TL'yi aşan ve değer artırıcı harcama olarak kabul edilen giderlerin ilgili duran varlığın maliyetine ekleneceği, beşinci fıkrasında ise; bu limitin gerektiğinde Bakanlıkça güncellenerek yılı Kasım ayı sonuna kadar duyurulacağı düzenlenmiştir.

Taşınmazların her biri için öngörülen limit, Bakanlıkça 07.11.2023 tarihinde 114.000,00 TL olarak belirlendiğinden 2024 yılında 114.000,00 TL'yi aşan bakım, onarım, tamir mahiyetindeki harcamalardan değer artırıcı nitelikte olanların 630 Giderler Hesabında gider kaydı yerine ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine eklenmesi gerekmektedir.

Üniversitede 2024 yılında yapılan bakım ve onarım harcamalarından varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini ve sağlanan faydayı artıran 3.340.877,86 TL'nin varlığın kayıtlı değerine eklenmeyerek giderleştirilmesi sonucunda; mali tablolarda 252 Binalar Hesabında eksik, 630 Giderler Hesabında fazla gösterime neden olunmuştur.

Kamu İdaresi cevabında, bundan sonra yapılacak bakım onarım harcamalarından varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini ve sağlanan faydayı artırıp artırmadığı noktasında gerekli değerlendirmelerin yapılacağı, değer artırıcı nitelikte olması durumunda duran varlığın değerine eklenmesinin sağlanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; taşınmazlar için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili maddi duran varlık hesaplarına kaydedilerek, mali tablolarda bu varlıkların gerçek değerleri ile görünmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Devam Eden Yatırım Harcamalarının Muhasebeleştirilmesinde Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması

Yapım işlerine ait ödemelerin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedilmeyerek doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına ilişkin olarak düzenlenen "Hesabın niteliği" başlıklı 187'nci maddesinde; söz konusu hesabın, kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hâllerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılması gerektiği ifade edilmiştir.

Anılan Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 188'inci maddesinde ise; gerek yılı içinde gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına borç kaydedileceği, tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların ise bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, 2024 yılında geçici kabulleri yapılan "Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Yangın Algılama Sistemi Tadilatı İş'i" ile "Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Soğutma Grubu Yapılması İş'i"ne ait toplam 13.735.775,36 TL tutarındaki ödemenin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedilmek yerine, 630 Giderler Hesabına borç kaydı yapılmak suretiyle doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Kamu İdaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin yapıldığı belirtilmiştir. Söz konusu tespit; Üniversite tarafından 06.05.2025 tarih ve 6527 sayılı muhasebe işlem fişi ile düzeltilmiştir.

Sonuç olarak; bulguda yer verilen tespitle ilgili düzeltme ve kayda alma işlemi 2025 yılında yerine getirilmekle birlikte, 2024 yılı mali tablolarında 252 Binalar Hesabının toplam

13.735.775,36 TL eksik, 630 Giderler Hesabının aynı tutarda fazla olarak görünmesine sebebiyet verildiği değerlendirilmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Süresinde Edimini Yerine Getirmeyen Yüklenici ile İmzalanan Sözleşmede Hukuki Süreçlerin Tamamlanmaması

Üniversite tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında irtifak hakkı tesis edilmek suretiyle ihalesi yapılan “500+500 Kişi Kapasiteli Yurt Binası ve Sosyal Yaşam Alanı Tesisleri İşİ” ile ilgili olarak yüklenicinin işi süresinde bitirmemesine rağmen Sözleşme’nin feshedilmediği görülmüştür.

Üniversite Doğu Yerleşkesinde bulunan ve mülkiyeti Üniversiteye ait olan yaklaşık 36.843 m² yüzölçümlü taşınmaz, Yurt Binası ve Sosyal Tesis Alanı yapılmak ve işletilmek üzere 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu’nun 45’inci maddesine göre açık teklif usulü ile birinci yıl KDV hariç 127.500,00 TL bedelle 35 (otuzbeş) yılına ihale edilmiştir. Üniversite ile yüklenici arasında 28.04.2015 tarihinde imzalanan İrtifak Hakkı Sözleşmesi’nin;

“İrtifak hakkının süresi, başlama ve bitiş tarihi” başlıklı 2’nci maddesinde;

“Birinci maddede nitelikleri belirtilen taşınmazın üzerinde aşağıdaki koşullarla bağımsız ve sürekli nitelikli/sürekli (üst hakkı) irtifak hakkı kurulmuştur.

İrtifak (Üst hakkı) hakkının süresi: Ön izin + 35 yıldır.”

“İrtifak hakkının amacı ve irtifak hakkına konu taşınmazın kullanım şekli” başlıklı 4’üncü maddesinde;

“Birinci maddede belirtilen taşınmazın üzerinde, 500 +500 kişi kapasiteli Yurt Binası ve Sosyal Yaşam Alanı Tesisleri (Yeme-içme, spor, eğlence, market, giyim, sağlık ve hizmet vb.) yapmak amacıyla irtifak hakkı kurulmuştur.

İmar uygulamaları yapıldıktan sonra irtifak hakkına konu taşınmazın m2 alanı net ve sabit olacaktır. İrtifak hakkına konu alanının h max yengeç 8 kat emsal 1,00 olup, yapılacak binaların inşaat alanı taşınmazın m2 alanındaki emsal değerini aşmayacaktır. Ayrıca, bu taşınmaz üzerine de en az 27.000 m2’lik inşaat alanı olan 500 +500 kişi kapasiteli Yurt Binası

ve Sosyal Yaşam Alanı Tesisleri (Yeme-içme, spor, eğlence, market, giyim, sağlık ve hizmet vb.) yapılacaktır. İnşaat alanı, toplam emsal inşaat m2 alanının %60T öğrenci yurdu ve %40T sosyal yaşam alanı olacak şekilde ki oranlara uyulacaktır.”

“İnşaata başlama ve bitim tarihleri” başlıklı 5’inci maddesinde;

“İrtifak hakkı tesis edilen taşınmazın hak lehtanna veya temsilcisine tesliminden itibaren Ön izin süresi içinde inşaat ruhsatı alınarak inşaata başlanır ve inşaat iki yıl içinde bitirilir...”

“İrtifak hakkının sona ermesi ve iptali” başlıklı 15’inci maddesinde;

“İrtifak hakkı, sürenin bitimi ile sona erer. Sözleşme yapıldıktan sonra hak lehtarının taahhüdünden vazgeçmesi veya taahhüdünü, şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya kiraya verilen, kullanma izni verilen ya da irtifak hakkı kurulan taşınmazı sözleşmesinde öngörülen amaç dışında kullanması ve idarenin en az 15 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarına rağmen aynı durumu devam ettirmesi halinde, ayrıca protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın kesin teminatı üniversiteye gelir kaydedilir ve sözleşme fesh edilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Üniversiteye gelir kaydedilen kesin teminat, hak lehtarının borcuna mahsup edilemez. İrtifak hakkının sona ermesi veya iptali halinde, diğer kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, üniversite taşınmazı üzerindeki tüm yapı ve tesisler sağlam ve işler durumda tazminat veya bedel ödenmeksizin üniversiteye intikal eder ve bundan dolayı hak lehtar veya üçüncü kişilerce eğer herhangi bir hak talepte bulunamaz.”

hükümlerine yer verilmiştir.

Yüklenici tarafından inşası büyük oranda tamamlanan ihale kapsamındaki sosyal yaşam alanının kısmi geçici kabulü 14.02.2019 tarihinde yapılmış ve Yapı Kullanma İzin Belgesi 31.10.2019 tarihinde alınmış ve işletmeye başlamıştır.

İhale konusu iş içerisinde yer alan SDÜ Doğu Yerleşkesi 500+500 Kişi kapasiteli Yurt Binası ile ilgili olarak ise, Yüklenici 24.07.2018 tarihli yazısı ile Üniversiteye yer değişimini de içeren alternatif çözümler sunmuştur. Yüklenicinin yer değişikliği talebi Üniversite Yönetim Kurulunun gündemine alınarak 04.10.2018 tarihli ve 730/11 no.lu Karar ile uygun görülmüştür. Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığının 17.10.2018 tarih ve 55907314-756-E:260659 sayılı yazısı ile Yükleniciye bildirilmiştir. Bu süreçte;

-Yurt Binası inşaatının yerine ait İmar Planları Isparta Belediye Meclisinin 11.01.2019 tarih ve 9 sayılı Kararı'nın onanmasının ardından, 18.03.2019 tarihinde askıdan indirilerek kesinleştiği,

-Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığınca 07.05.2019 tarih ve 41 181489-755-E.67530 sayılı yazı ile bu sefer yükleniciden İnşaat avam projelerinin hazırlanarak idare onayına sunulması, uygulama projelerinin hazırlanması, inşaat ruhsatlarının alınarak ivedilikle inşaatlarına başlanması hususu bildirildiği, avan projelerinin yüklenici tarafından 02.07.2020 tarihli ve 77248 numara ile kayda alınan yazı ile bir yılı aşan sürede Üniversiteye gönderildiği,

-Yüklenici ile değişiklik yapılan yer için Ek Protokol'ün 27.08.2019 tarihinde imzalandığı,

- Yüklenicinin 02.07.2020 tarihinde gönderdiği mimari avan projelerin Üniversite tarafından 03.09.2020 tarihinde Isparta Belediye Başkanlığına (İmar ve Şehircilik Müdürlüğü) gönderildiği, 27.10.2020 tarihinde ilgili Müdürlükçe verilen yapı ruhsatının Üniversiteye bildirildiği,

-20.11.2020 tarihi itibarıyla tapuda irtifak hakkı kurulduğu, Yüklenici tarafından 23.11.2020 tarihinde yer teslimi için başvurulduğu, Üniversite tarafından 12.01.2021 tarihinde yer teslimi için inşaat şantiye mühendisi ile teknik eleman bildiriminin yapılmasının istendiği, yüklenici tarafından sadece şantiye şefi bildirildiği diğer teknik personel bildiriminde bulunulmadığı,

-22.01.2021 tarihinde tekrar yükleniciye şantiye şefine ve teknik personele ait belgelerin, hak lehtar vekilin noterce düzenlenmiş vekaletnamesinin de gönderilmesi hususunda yazı yazıldığı ancak yüklenici tarafından gerekli bildirimlerin yapılmadığı,

- 05.07.2022 tarih ve E-41181489-755.01-298101 sayılı yazı ile 15 gün içerisinde teknik personel görevlendirilerek yer tesliminin yapılması için üçüncü kez yükleniciye bildirim yapıldığı ilk yazının yazıldığı tarihten yaklaşık bir yıl sekiz ay sonra 24.08.2022 tarihinde teknik personel bildirildiği ve yer tesliminin 26.08.2022 tarihinde yapıldığı,

görülmüştür.

İlaveten, Yüklenicinin 31.10.2022 tarihli ve 804.01-28593 sayılı ve 24.08.2022 tarihli ve 804.01-25578 sayılı yazılar ile 2020 yılında başlayan COVID-19 Pandemi süreci ile ilgili olarak alınan önlemler tamamen ortadan kalkmış olmasına rağmen, geriye dönük olarak henüz başlamamış olmasına rağmen söz konusu işe dair süre uzatım talebinde bulunduğu görülmüştür.

31.12.2024 tarihi itibarıyla Yüklenici yapı ruhsatı ve yer teslimi yapılmasına rağmen hala SDÜ Doğu Yerleşkesi 500+500 Kişi kapasiteli Yurt Binası inşaatına başlamamıştır.

Kamu İdaresince bulgu konusu hususa iştirak edilerek; İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında irtifak hakkı tesis edilmek suretiyle ihalesi yapılan “500+500 Kişi Kapasiteli Yurt Binası ve Sosyal Yaşam Alanı Tesisleri İş” ne ilişkin fesih işlemleri başlatıldığı ve 13.05.2025 tarihli ve 1007912 sayılı yazı ile Firmaya gerekli bildirimde bulunulduğu ifade edilmiştir. Bildirimin muhataba ulaşması ardından tahliye işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, yüklenicinin edimini süresi içerisinde yerine getirmemesinden dolayı, Üniversitenin İrtifak Hakkı Sözleşmesi’ndeki açık hükümlere istinaden Yüklenici lehine tesis edilen irtifak hakkını kaldırmak suretiyle Sözleşme’yi feshetmesinin ardından yüklenicinin kullanımında bulunan sosyal yaşam alanının tahliye edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Sosyal Tesis Niteliğinde Olan Birimlerin Bağımsız Bütçe ve Muhasebe Yapısına Sahip Olmaması

Üniversiteye ait misafirhane ile açık ve kapalı spor tesisleri gibi sosyal ve destek amaçlı tesislerin işletilmesine ilişkin hesap ve işlemlerin Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ hükümlerine göre tesis edilmediği görülmüştür.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğünün görev ve yetkilerini düzenleyen 220/A maddesinin k bendinde;

“Kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, çocuk bakımevi, kreş, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerden yararlanacak olanlardan alınacak bedelleri belirlemek, bu yerlerden elde edilen gelirlerin kullanımına ilişkin usul ve esaslar ile bunlara ilişkin düzenlemeleri yapmak” görevi mezkûr İdareye verilmiştir.

Bu bağlamda çıkarılan 2024-1 sayılı Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ’in 1’inci maddesinde tebliğin amacı; merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, döner sermayeli kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri, kamu bankaları ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufunda bulunan eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, çocuk bakımevi, spor tesisi ve benzeri sosyal ve destek amaçlı tesislerden dinlenme amacıyla veya diğer amaçlarla yararlanacaklardan alınacak yemek, konaklama ve diğer hizmet bedellerinin tespitinde ve elde edilen gelirlerin kullanımında uyulacak usul ve esasları belirlemek olarak belirtilmiştir.

Tebliğ’de, kamu kurum ve kuruluşlarınca işletilen sosyal ve destek amaçlı tesislerin her birinden alınması gereken en az bedeller belirtilmiş ve “Ortak hususlar” başlıklı 7’nci maddede;

“(1) Kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufunda bulunan eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, kreş, çocuk bakımevi, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin işletme giderleri için ilgili kurum ve kuruluşların bütçelerinden herhangi bir katkıda bulunulmaması esastır.

(2) Bu tesislerde merkezden geçici görevle gönderilecek personel sayısı asgari seviyede tutulur ve 2023 yılında görevlendirilen personel sayısı hiçbir şekilde aşılamaz.

(3) Bu tür yerlerde, 2024 yılında, merkezi yönetim bütçesi ile döner sermaye ve fonlardan ücret ödenmek üzere ilk defa personel istihdam edilemez. Ancak, ücreti sosyal tesis işletme gelirlerinden karşılanmak üzere ilk defa personel istihdamı yapılabilir.

(4) Kuruma ve/veya mensuplarına yardım ve hizmet amacıyla kurulmuş olan fon, vakıf, dernek ve benzeri kuruluşlar eliyle işletilen tesislere kurum bütçesinden doğrudan veya dolaylı olarak katkıda bulunulamaz.

...

(25) Bu Tebliğde belirtilen esasların yanı sıra, 7/7/2017 tarihli ve 30117 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kamu Sosyal Tesislerinin İşletilmesine İlişkin Tebliğ (Sayı: 2017-6) ’in uygulanmasına da devam olunur.” Hükümlerine yer verilerek işletme hesaplarına ilişkin esas ve usuller ortaya konulmuştur.

2017-6 sayılı Kamu Sosyal Tesislerinin İşletilmesine İlişkin Tebliğ hükümlerinde; her bir sosyal tesis yöneticisi tarafından Faaliyet Sonuçları Değerlendirme Raporu hazırlanarak takip eden yılın Şubat ayı sonuna kadar tesisin bağlı olduğu birim yöneticisine gönderileceği; bu raporların birim yöneticisi tarafından konsolide edilerek Mart ayı sonuna kadar üst yöneticinin bilgisine sunulacağı ve kurumun internet sayfasında kamuoyu ile paylaşılacağı; İdarelerin, sosyal tesisin amacı, yapısı, kapasite kullanım durumu, bulunduğu yer gibi özellikleri göz önünde bulundurularak bu tesislerin kamu maliyesine yük getirmeyecek şekilde işletilmesini sağlamaya yönelik ilave tedbirler alabileceği ve İdarelerin tasarrufunda bulunan sosyal tesislere ilişkin verilerin Milli Emlak Otomasyon Projesi sisteminde oluşturulan KTS (Sosyal Tesis) Modülüne kaydedileceği, sosyal tesislere ilişkin verilerde meydana gelen değişikliklerin takip eden yılın Mart ayı sonuna kadar KTS Modülüne işleneceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre; sosyal tesisler, kamu kurum ve kuruluşlarının doğrudan faaliyet alanını ilgilendirmeyen ve ticari nitelik arz eden işletmeler

olması sebebiyle kurum ve kuruluşların mali hesap ve tablolarından bağımsız bütçe ve muhasebe yapısına büründürülerek işletme bütünlüğünün ve sürekliliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

Yapılan incelemede Üniversite bünyesinde yer alan misafirhane ile spor tesislerinin birtakım gelirlerinin özel bütçe tarafından tahsil edilirken birtakım gelirlerinin de döner sermaye işletmesi tarafından tahsil edildiği görülmüş, aynı şekilde söz konusu tesislere ilişkin bazı giderlerin özel bütçe tarafından karşılanırken birtakım giderlerin ise döner sermaye tarafından karşılandığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında Yükseköğretim Üst Kuruluşları İle Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 32'nci maddesinde Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığının görevleri arasında düzenlenen, öğrencilerin ve personelin, spor, kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak faaliyetleri düzenlemek yönündeki hüküm gereği yukarıda bahsedilen tesislerde yapılan birtakım harcamaların Üniversite bütçesinden karşılandığını ifade etmişse de söz konusu Daire Başkanlığının görevleri arasında sayılan bu işlerin bütçe ilkeleri kapsamında yerine getirilmesi gerektiği açıktır.

Sonuç olarak; sosyal tesis işletmesinin, süreklilik ve bütünlüğünün korunarak; Üniversite mali hesap ve tablolarından bağımsız olarak yapılandırılması, tüm gelir ve giderlerinin hesap verme sorumluluğu çerçevesinde bir bütün olarak takip edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Kesin Kabul İşlemlerinin Tamamlanmasına Rağmen Nakit Teminatlara İlişkin İşlemlerin Yapılmaması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre yapılan ihaleler için alınan nakit teminatların Kanun'da belirtilen şartlar gerçekleştiği halde ilgisine iade veya Hazine'ye gelir kaydı işlemlerinin gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Kesin teminat ve ek kesin teminatların geri verilmesi" başlıklı 13'üncü maddesinde; taahhüdün, sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirildiği ve yüklenicinin bu işten dolayı idareye herhangi bir borcunun olmadığı tespit edildikten sonra alınmış olan kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların; yapım işlerinde; varsa eksik ve kusurların giderilerek geçici kabul tutanağının onaylanmasından sonra yarısının, Sosyal Sigortalar Kurumundan ilişiksiz belgesi

getirilmesi ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından sonra kalanının, yapım işleri dışındaki işlerde ise Sosyal Sigortalar Kurumundan ilişiksiz belgesinin getirildiği saptandıktan sonra; alınan mal veya yapılan iş için bir garanti süresi öngörülmesi halinde yarısının, garanti süresi dolduktan sonra kalanının, garanti süresi öngörülmeyen hallerde ise tamamının yükleniciye iade edileceği ifade edilmiştir.

Aynı Kanun'un "İade edilemeyen teminatlar" başlıklı 14'üncü maddesinde ise; yapım işlerinde kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise işin kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle iade edilemeyen kesin teminat mektuplarının hükümsüz kalacağı ve bankasına iade edileceği, teminat mektubu dışındaki teminatların sürenin bitiminde Hazine'ye gelir kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yapılan denetimde, Üniversite tarafından 4734 sayılı Kanun'a göre ihale edilen ve sözleşme imzalanan işler için alınan nakit teminatların taahhüdün tamamlanmış olmasına ve kesin hesap ile kesin kabul işlemlerinin tamamlanmasına rağmen geri verilmesi yahut Hazineye gelir aktarımına ilişkin süreçlerin işletilmediği tespit edilmiştir. Muhasebe kayıtlarında 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmeye devam edilen söz konusu tutarlar arasında 2015-2017-2018 yıllarına ait nakdi teminatlar da yer almaktadır.

Kamu İdaresinin cevabında, bulgu konusu hususa iştirak edildiği, nakdi ve nakdi olmayan teminatların iadesi veya gelir kaydedilmesi noktasında gerekli dikkat ve özenin gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, ihaleler kapsamında alınan nakit teminat tutarlarının ilgililerine yazılarak iadesi veya Hazine'ye gelir kaydedilmesine ilişkin süreçlerin işletilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: İç Kontrol Sisteminde Eksiklikler Bulunması

Üniversitenin iç kontrol sistemi yapılandırma çalışmalarının tamamlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinde; iç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi

kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü olarak tanımlanmıştır. Söz konusu maddede ilavaten; *“Görev ve yetkileri çerçevesinde, mali yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır.”* hükmüne yer verilmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığı maddede yer alan görevlerini, Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan İç Kontrol Merkezi Uyumlaştırma Birimi (İKMUB) aracılığıyla yürütmektedir.

26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’nde de iç kontrolün nasıl olacağı konusunda standartlar ve genel şartlar belirlenmiştir. Buna ek olarak Bakanlık Makamının 04.04.2024 tarihli ve 3036727 sayılı onayı ile İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberi yürürlüğe konulmuştur. Rehber kapsamında kamu idarelerinde üst yönetici, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, strateji geliştirme birimleri, harcama yetkilileri ve iç denetim biriminin izleme ve değerlendirme sürecinde görev ve sorumlulukları belirlenmiştir. Rehberde İKMUB’nin, kamu idarelerindeki iç kontrol uygulamalarını değerlendirme faaliyetlerini düzenli izleme ve yerinde değerlendirme olmak üzere iki şekilde yürüteceği belirtilmiştir.

Üniversitenin iç kontrol sisteminin incelenmesinde;

- Hassas görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmediği,
- İnsan kaynakları politikasının oluşturulmadığı,

-Kurumsal riskler ile iç kontrol risklerinin belirlenmediği, belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetlerinin belirlenmesi kapsamında herhangi bir çalışma yapılmadığı ve bu nedenle kurumsal risk yönetiminin etkin olarak sağlanamadığı,

-İç kontrol sisteminin yılda en az bir kere değerlendirilmediği ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna ilişkin süreçlerin tamamlanmadığı,

tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince bulgu konusu hususa iştirak edilerek; 2025 yılında kamu iç kontrol standartlarına uyum çalışmalarının başlatılması, yürütülmesi ve izlenmesine ilişkin usul ve esasların belirleneceği ve 2026 yılından itibaren iç kontrol süreçlerine ilişkin iş ve işlemlerin kapsamlı olarak yürütüleceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberi ile başlayan yeni süreçte İKMUB tarafından iç kontrol uygulamalarının değerlendirmeye tabi tutulacağı da göz önüne alınarak; Üniversitece iç kontrol sisteminin kurulmasına yönelik yukarıda yer verilen eksikliklerin biran önce tamamlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>



T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ**

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	4
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	5
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	5
6. DENETİM BULGULARI	6

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Takibinin Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Süleyman Demirel Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, “2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik” kapsamında, 02.02.2000 tarih ve 23952 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Süleyman Demirel Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

25.07.2022 tarih ve 31903 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Süleyman Demirel Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile yeni bir düzenleme yapılmış ve önceki Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik’in 4’üncü maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Klinik, poliklinik, ameliyathane ve laboratuvarlarda her çeşit muayene, tetkik, tahlil, ameliyat, bakım ve tedavi hizmetlerini yapmak, eğitim ve uygulama eczanelerini işletmek.

b) Üniversitenin tüm birimlerine bağlı laboratuvar ve atölyelerde, analiz, test, deney, kalibrasyon, akreditasyon, prototip geliştirme, sentez, tahlil, tasarım ve benzeri hizmetleri yaparak gerektiğinde raporlar düzenlemek.

c) Bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, özel hukuk tüzel kişileri tarafından hazırlanan projelerin etik uygunluk incelemesini yapmak ve görüş bildirmek.

ç) Araştırma, uygulama ve benzeri hizmetler kapsamında seminer, konferans, sempozyumların organizasyonlarını yapmak.

d) Eğitim ve öğretim ile akademik faaliyet alanlarıyla sınırlı olmak üzere;

- Danışmanlık, tercüme hizmetleri, plan ve proje uygulama, fizibilite etüdü hazırlama, proses değerlendirmesi ve geliştirmesi, iş değerlendirmesi veya organizasyonu, her türlü analiz, ölçme ve etanolaj hizmetleri ile bakım, onarım, basım, yayın ve üretimle ilgili hizmetleri yapmak.

-Sportif alanda bireysel ve takım olarak performans değerlendirmesi, psikolojik danışmanlık, diyet analiz ve kontrolü, antrenman planlaması, sporcu sağlığını koruma ve

geliştirmeye yönelik hizmetlerde bulunmak.

-Güzel sanatlar, müzik ve sahne sanatları ile sinema, gazetecilik ve medya çalışmaları alanlarında yaratı ve araştırma çalışmaları ile grafik tasarımı, afiş, broşür, sergi ve fuar düzenlenmesi, iç ve dış mekân düzenlemeleri, tanıtım ve reklam filmleri ile belgesel ve her türlü film çekimi, resim, heykel, seramik çalışmaları, müzikli oyunlar ve tiyatro oyunları yazılması, sahnelenmesi, bale ve tiyatro temsilleri ile konser ve resitaller düzenlenmesi gibi hizmetleri yapmak.

-Sertifikalı ya da sertifikasız şekilde kurs veya eğitim programları açmak ve kamu kurum ve kuruluşlarının verdikleri yazılı yetkiye veya özel hukuk tüzel kişilerinin taleplerine istinaden sınavlar yapmak.

- Her türlü bilimsel faaliyetle ilgili, fizibilite etüdü, proje değerlendirme ve geliştirme, seminer, kongre, konferans, iş organizasyonu, danışmanlık ve görüş verme, yabancı dil çeviri, bilgi işleme ve analizi yapmak, bilimsel alanda ihtiyaç duyulan eğitim programları düzenlemek, bunlarla ilgili yayınlar yapmak.

- Üniversite-sanayi işbirliği kapsamında araştırma, geliştirme, tasarım yenilik projeleri ile ilgili faaliyetleri yürütmek.

- Üniversitenin kurumsal kimliğini temsil eden logo, isim gibi belirtileri taşıyan ürünleri tasarlamak, bu ürünlerin ticarileşmesi halinde satış ve pazarlamasını yapmak.

e) Üniversitenin eğitim ve öğretim ile akademik faaliyet alanlarıyla sınırlı olmak üzere, (d) bendinde sayılanlar dışında kalan her türlü mal ve hizmet üretiminde bulunmak.

f) Belirli bilimsel sonuçların uygulamasını sağlamak.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 10'dur.

İşletme Müdürlüğünde; işletme müdürü, 1 işletme müdür yardımcısı 1, idari memur 2 ve 4 sürekli işçi hizmet vermekte olup bunlardan 3'ünün kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü, 4 uzman ve 1 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Süleyman Demirel Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2024 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

2024 yılı başlangıç bütçesinde 3.000.838.000 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider ve gelir bütçeleri 3.055.727.457,70 TL'ye yükselmiştir.

İşletmenin 2024 yılında 2.616.490.081,67 TL bütçe giderine karşılık 2.596.759.728,12 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2024 yılı Gelir Tablosu'na göre 2.497.467.368,38 TL gelir elde edilmiş, 2.615.702.233,47 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 118.234.865,09 TL zararla tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Süleyman Demirel Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama

işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmassından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Süleyman Demirel Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Takibinin Yapılmaması

Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesinde görev yapan personelden bir kısmının, zorunlu olarak yaptırması gereken tıbbi kötü uygulamaya ilişkin zorunlu mali sorumluluk sigortasını yaptırmadığı tespit edilmiştir.

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un Ek 12'nci maddesinde;

“Kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabipler, dış tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar, tıbbi kötü uygulama nedeniyle kendilerinden talep edilebilecek zararlar ile kurumlarınca kendilerine yapılacak rüculara karşı sigorta yaptırmak zorundadır. Bu sigorta priminin yarısı kendileri tarafından, diğer yarısı döner sermayesi bulunan kurumlarda döner sermayeden, döner sermayesi bulunmayan kurumlarda kurum bütçelerinden ödenir...”

hükmüne yer verilmiştir

Bu çerçevede Kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabiplerin, dış tabiplerinin ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların, mesleki faaliyetleri sırasında kötü uygulamaları nedeniyle oluşabilecek zararlara karşı sigorta yaptırmaları kanunen zorunlu tutulmuştur.

Yapılan incelemede, SDÜ Araştırma ve Uygulama Hastanesinde çalışan tabiplerden 46 kişinin tıbbi kötü uygulamaya ilişkin zorunlu mali sorumluluk sigortasını yaptırmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince bulgu konusu hususa iştirak edilerek; Uygulama Hastanesi Başhekimliği tarafından Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası bulunmayan hekimlerin ilgili sigortayı yaptırmalarını teminen anabilim dallarına 24.04.2025 tarihinde yazılı bildirim yapıldığı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, SDÜ Araştırma ve Uygulama Hastanesi'nde görev yapan sigorta kapsamındaki tabiplerin, tıbbi kötü uygulamadan kaynaklanacak tazminatlara ilişkin olarak, gerek zarar gören kişilerin gerek kurumlarının veya rücu edilmesi halinde kendilerinin zararlarının en aza indirilmesi için tıbbi kötü uygulamaya ilişkin zorunlu mali sorumluluk sigortasının yaptırılması önem arz etmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>